

انواع اوراق بهادار

فصل ۲

دکتر رضا تهرانی، عسگر نوربخش
(مدیریت سرمایه گذاری)
انتشارات نگاه دانش

اهداف یادگیری فصل

- توانایی تمایز بین داراییهای قابل معامله و غیرقابل معامله
- شناخت داراییهای غیرقابل معامله
- شناخت اوراق بهادار بازار پول
- شناخت اوراق بهادار بازار سرمایه
- شناخت سرمایه گذاری غیرمستقیم.

ساختار داراییهای مالی

سرمایه گذاری مستقیم

اوراق بهادار غیر قابل معامله

Non-negotiable

- گواهی یا رده پس انداز
- گواهی سپرده
- حسابهای بازار پولی
- اوراق قرضه پس انداز ایالات متحده

اوراق بهادار قابل معامله

Negotiable

- اوراق بهادار بازار پول
- اوراق بهادار بازار سرمایه

سایر موارد

- برگ اختیار معامله (اوراق اختیار معامله - حق تقدم)
- پیمانهای آتی

ساختار داراییهای مالی

سرمایه گذاری غیر مستقیم

شرکتهای سرمایه گذاری

شرکتهای سرمایه گذاری با سرمایه باز

شرکتهای سرمایه گذاری با سرمایه ثابت

اوراق مشارکت در منافع صندوق
مشترک سرمایه گذاری

داراییهای مالی غیر قابل معامله

ویژگیها:

- این نوع داراییها اغلب در مالکیت افراد بوده و غیر قابل معامله هستند.
- به طور مستقیم بین ناشر و سرمایه گذار مبادله می شود.
- از قابلیت نقدشوندگی بالایی برخوردارند.
- مثال: حسابهای پس انداز، گواهی سپرده، حسابهای سپرده بازار پولی.

اوراق بهادار غیر قابل معامله:

■ سپرده پس انداز (Saving Deposits)

Savings deposits

سپرده پس انداز

حسابی که دارای نرخ بهره پرداختی و سررسید معین است و نرخ بهره آن معمولاً پایین تر از نرخ بهره بازار تعیین می شود. وجه موجود در این پس انداز به محض تقاضای سرمایه گذار، قابل برداشت است.

- به صورت کوتاه مدت هستند.
- از نقدینگی بالایی برخوردارند.
- بهترین نوع سرمایه گذاری برای خانوارهای مریکایی محسوب می شود.
- نرخ بهره این اوراق توسط نهادهای دولتی تعیین می شود.

اوراق بهادار غیر قابل معامله:

■ گواهی سپرده (Certificate of Deposit-CDs)

Certificate of deposit (CD)

گواهی سپرده

به گواهی سپرده گاهاً " سپرده بلند مدت " نیز گفته می شود و سندی است که توسط بانک یا موسسات بانکی و اعتباری منتشر می شود و نشان دهنده مجموع مبلغی است که سرمایه گذاری شده است. یک گواهی سپرده دارای موعد سررسید و نرخ بهره مشخص بوده و به هر ارزش اسمی قابل انتشار است. سررسید این اوراق می تواند تا پنج سال باشد.

■ حسابهای سپرده بازار پول (Money Market Deposit Accounts)

Money Market Deposit accounts

حسابهای سپرده بازار پول

این اسناد، دارای سقف نرخ بهره نبوده و نرخ بهره آن با نرخ رقابتی بازار تنظیم می شود.

اوراق بهادار غیر قابل معامله:

■ اوراق قرضه پس انداز ایالات متحده (Government saving bonds)

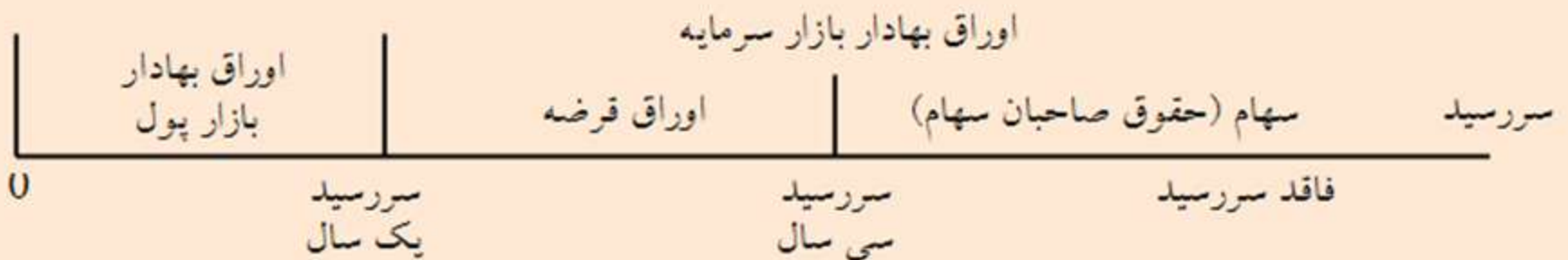
- زیر قیمت اسمی یا به ارزش اسمی عرضه می شود.
- بهره سالیانه پرداخت می کند.
- از این اوراق نمی توان به عنوان وثیقه استفاده کرد.

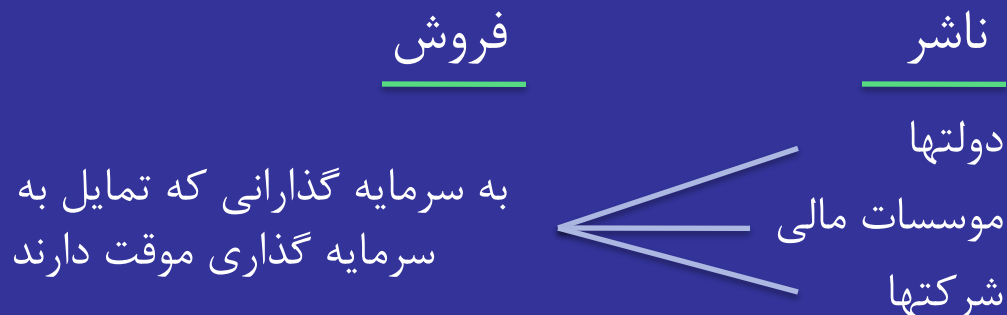

اوراق بهادار قابل معامله:

- بازارهای پول
  - بازارهایی که در آن اوراق بدهی یا ابزارهایی که سررسید آنها کمتر از یک سال است معامله می شوند (مانند اسناد خزانه آمریکا)
- بازارهای سرمایه
  - بازارهایی که در آن ابزارهای سرمایه (سهام) و بدهی (اوراق قرضه) که سررسید آنها بیش از یک سال است معامله می شود.

اوراق بهادار بازار پول (Money Market)

ویژگیها:

- این اوراق بهادار از سررسید کمتر از یکسال برخوردار هستند.
- قابلیت معامله دارند و در بازارها مورد خرید و فروش قرار می گیرند.
- ابزارهای بدهی کوتاه مدت، با نقد شوندگی بالا، و نسبتاً با ریسک پایین هستند.
- حجم سرمایه گذاری خیلی زیاد

اوراق بهادار بازار پول (Money Market)

■ اوراق خزانه: (Treasury bills)

- ناشر: دولت
- دارای تضمین کامل است (توسط دولت ایالات متحده)
- از نقدینگی بالایی برخوردار است.
- تاریخ سررسید آن از ۹۰ روز تا یکسال است.
- با تخفیف و به مبلغی کمتر از ارزش اسمی به فروش می رسد.
- بازده این اوراق، ناشی از تخفیف آن است.
- نرخ اوراق خزانه به عنوان نرخ بازده بدون ریسک یا RF مورد استفاده قرار می گیرد.

اوراق بهادار بازار پول (Money Market)

■ گواهی سپرده بانکی قابل معامله: (Negotiable certificates of deposit)

■ ناشر: بانکها

■ هدف از انتشار: تامین مالی

■ تاریخ سررسید: بین ۱۴ روز تا یکسال

■ حداقل سپرده گذاری: ۱۰۰،۰۰۰ دلار

اوراق بهادار بازار پول (Money Market)

■ اوراق تجاری: (Commercial papers)

- ناشر: شرکتهای بزرگ
- هدف از انتشار: تامین مالی
- ارزش اسمی: ۱۰۰،۰۰۰ دلار
- سررسید: حداکثر تا ۲۷۰ روز

اوراق بهادار بازار پول (Money Market)

■ دلار اروپایی: (Eurodollar)

- ناشر: بانکهای خارجی یا شعب خارجی بانکهای اروپایی
- گواهی سپرده ای است که توسط بانکهای خارجی منتشر می شود.
- این اوراق ابتدا در اروپا توسعه یافت ولی الان در اکثر کشورها توسعه یافته است.
- هدف از انتشار: تامین مالی
- سررسید: معمولاً کمتر از ۶ ماه

اوراق بهادار بازار پول (Money Market)

■ قرارداد یا توافق بازخرید اوراق بهادار: (Repurchase agreement)

- یک توافق بین وام گیرنده و وام دهنده است که در آن وام دهنده اوراق بهاداری (که اغلب اوراق بهادار دولتی است) را به وام گیرنده می فروشد و موافقت به عمل می آید که این اوراق بهادار را با قیمت مشخص و در تاریخ معین بازخرید نماید.
- نرخ بهره این اوراق از تفاوت میان قیمت خرید و قیمت فروش مشخص می شود.
- سررسید این اوراق کوتاه مدت و از ۳ تا ۱۴ روز و حتی در برخی موارد یک شبه است.
- ارزش اسمی: ۱۰۰،۰۰۰ دلار

اوراق بهادار بازار پول (Money Market)

■ اسناد تایید شده توسط بانکها: (Banker's acceptance)

- سفته یا برات وعده داری هستند که توسط واردکننده یا صادرکننده در وجه بانک کشیده می شود و بانک می پذیرد که در سررسید نهایی مبلغ مندرج در آن را بدون هیچ قید و شرطی بپردازد.
- دارنده این اوراق می تواند آن را در بازار پول بفروشد
- این اوراق اغلب در معاملات بین المللی مورد استفاده قرار می گیرد.
- ارزش اسمی: حداقل ۱۰۰,۰۰۰ دلار
- موعد سررسید: ۳۰ تا ۱۸۰ روز (موعد سررسید ۹۰ روز متداول است)

اوراق بهادار بازار سرمایه (Capital Market)

ویژگیها:

- موعده سررسید اوراق بهادار بازار سرمایه بیش از یکسال است.
- ریسک بالای این اوراق نسبت به بازار پول ناشی از طولانی بودن سررسید آنهاست.
- بازار سرمایه شامل اوراق بدهی و سهام است.

اوراق بهادار بازار سرمایه (Capital Market)

■ اوراق بهادار صاحبان سهام:

- موعد سررسید اوراق بهادار بازار سرمایه بیش از یکسال است.
- ریسک بالای این اوراق نسبت به بازار پول ناشی از طولانی بودن سررسید آنهاست.
- بازار سرمایه شامل اوراق بدهی و سهام است.

